

Leden van de gemeenteraad van de gemeente
Zeewolde
Postbus 1
3890 AA ZEEWOLDE

Verzenddatum

21 DEC. 2016

Onderwerp

Toezichtbrief IBT FT 2017

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

1995996

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2017 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit het convenant IBT FT. Ook hebben we beoordeeld in hoeverre u de wijzigingen van het BBV heeft doorgevoerd. Dit naar aanleiding van het beoordelen van uw begroting 2017 en de jaarstukken 2015. Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Het convenant IBT FT

Met ingang van de begroting 2016 heeft u een start gemaakt met het toepassen van de afspraken uit het convenant IBT (Inter Bestuurlijk Toezicht). In het convenant (d.d. 23 januari 2015) zijn ook afspraken gemaakt over het financieel toezicht (FT). Het doel van het IBT FT is het verbeteren van de verslaglegging vanuit het college ten behoeve van de raad over de financiële positie van uw gemeente. Met als beoogd resultaat het horizontale toezicht van de raad op het college verder te versterken. De provincie kan vervolgens meer op afstand het financiële toezicht uitoefenen, mede afhankelijk van de naleving van het convenant en de feitelijke financiële positie. Het jaar 2016 wordt beschouwd als een overgangsjaar waarin het IBT FT proces verder wordt ontwikkeld en verbeterd.

Kengetallen vormen een belangrijk onderdeel van het IBT FT model. Deze kengetallen zijn ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandspositie (zie het convenant IBT). Daarnaast zijn als gevolg van een wijziging in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) de (verplichte) kengetallen toegevoegd. Het beeld per pijler en het beeld in onderlinge samenhang bepaalt welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

Toepassing van het IBT FT

Uw gemeente heeft geen separate paragraaf IBT opgenomen in de jaarrekening 2015 en in de begroting 2017. U gaat aan de hand van kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in op het IBT FT op basis van de verplichte BBV-kengetallen. U kijkt in de jaarrekening cijfermatig terug en in de begroting kijkt u cijfermatig vier jaar naar voren, met een (summiere) toelichting. Het overzicht incidentele en structurele baten en lasten kan inzichtelijker worden gepresenteerd. De informatieverstrekking is nog niet geheel conform de uitwerking van het convenant IBT FT.

Wijzigingen in het BBV

Het geldende uitgangspunt is dat de begroting 2017 wordt beoordeeld op basis van de dan geldende wet- en regelgeving.

De voornaamste BBV wijzigingen, die van toepassing zijn op de begroting 2017 op basis van het wijzigingsbesluit BBV (maart 2016), zijn:

- toelichting rentebeleid in paragraaf financiering;
- toelichting op de berekening van rentelasten;
- toelichting berekening tarieven lokale lasten;
- toerekening van lasten aan de lokale lasten moet herleidbaar zijn in de begroting (bv. rentelasten);
- specificatie en toelichting op de overhead;
- uniforme basisset van beleidsindicatoren;
- meerjarige geprognostiseerde balans;
- activeren van investeringen maatschappelijk nut.

De voornaamste BBV-wijzigingen, die met ingang van programmabegroting 2016 van toepassing waren, zijn:

- afschaffen balanscategorie Niet in exploitatie genomen gronden;
- toerekening rente aan grondexploitaties op basis van rente vreemd vermogen;
- looptijd grondexploitaties (maximaal 10 jaar).

De BBV-notitie rente (juli 2016) hoeft pas met ingang van begroting 2018 te worden toegepast. Met advies om, als er toch al wijzigingen worden doorgevoerd, meteen alle wijzigingen door te voeren.

Uw gemeente heeft de BBV-wijzigingen voor 2017 adequaat doorgevoerd. Uw gemeente zal in 2017 nog een besluit nemen over de rekenrente in de grondexploitaties (uw huidige rekenrente bedraagt 5%, terwijl de disconteringsvoet van de ECB 2% bedraagt). Dit kan in de jaarrekening 2016 gevolgen hebben voor de waardering van de grondexploitaties.

Oordeel over de jaarrekening 2015

Uw gemeente heeft over het jaar 2015 een negatief jaarrekeningresultaat gerealiseerd van ca. € 4,4 mln. (voor reserves) en ca. € 1,2 mln. (na reserves). De oorzaken waren voornamelijk incidenteel van aard.

De aanlevering van de jaarrekening 2015 inclusief accountantsverklaring door het college viel buiten de reguliere aanlevertermijn van 15 juli, maar binnen de door BZK afgegeven tolerantiedatum van 30 september. De provincie heeft zich aan de coulance van BZK geconformeerd en heeft hier geen directe consequenties voor het regime IBT FT aan verbonden (het ambtelijk schrijven van 10 februari 2016).

De accountant heeft op 28 september 2016 een controleverklaring afgegeven over 2015 met een oordeel met een beperking op grond van met name de onzekerheid betreffende het sociaal domein en in mindere mate grondexploitaties. De raad heeft de jaarrekening exclusief accountantsverklaring op 27 juni 2016 vastgesteld.

De provincie heeft aangegeven er vanuit te gaan dat de gemeente, bij de jaarrekening 2016, de geconstateerde knelpunten heeft opgelost en een goedkeurende accountantsverklaring zal overleggen.

De accountant heeft in haar verslag van bevindingen aangegeven dat uw gemeente de voor 2015 van toepassing zijnde wettelijke verslaggevingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Begrotingspositie

Uw gemeente presenteert een financieel perspectief vanaf 2017 tot en met 2020 dat structureel en reëel sluitend is. Onder meer door het niet meer mogen toerekenen van rente door de algemene exploitatie aan de grondexploitatie (geen of beperkt vreemd vermogen), ontstond een substantieel nadeel van ca. € 1,2 mln. in het financieel perspectief. Uw gemeente heeft, via een aparte oplegnotitie, de effecten van een hiervoor opgesteld dekkingsplan vastgesteld. Deze positieve financiële effecten lopen op van ca. € 1,2 mln. in 2017 tot ca. € 2,3 mln. in 2020.

Daarnaast is een bedrag aan nog te realiseren taakstellingen van ca. € 0,5 mln. onderdeel van het financieel perspectief. Dit moet worden gerealiseerd binnen het kader van bezuinigingsmogelijkheden, die in 2015 in afstemming met de burgers al zijn geïnventariseerd. De afgelopen jaren is een belangrijk deel van de openstaande taakstellingen gerealiseerd.

FINANCIËLE POSITIE / BEGROTING (x € 1.000)			W	P	PB	MJR	MJR	MJR
FINANCIËEL PERSPECTIEF			2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Structureel resultaat (excl. incidentele posten)	abs	-4.194	-1.555	1.074	620	385	182
	Op te vangen korting sociaal domein (integratie uitkering)	abs	0	132	464	20	22	11
	Taakstellingen (overig)	abs	0	50	510	510	510	510
	Totaal taakstellingen	abs	0	182	974	530	532	521

Uw gemeente heeft in 2015 een beperkt tekort in het sociaal domein gerealiseerd (ca. 0,1 mln. euro). Dit tekort is conform uw beleidskader onttrokken aan de reserve sociaal domein (ca. € 1 mln.), die dient ter egalisatie van overschotten en tekorten. De ramingen van de lasten in het sociaal domein zijn conform het niveau van de rijksuitkeringen (budgetneutraal).

FINANCIËLE POSITIE / BEGROTING (x € 1.000)			W	P	PB	MJR	MJR	MJR
SOCIAAL DOMEIN			2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Baten sociaal domein (integratie uitkering)	abs	7.731	7.599	7.134	7.114	7.092	7.081
	Op te vangen korting sociaal domein (integratie uitkering)	abs	0	132	464	20	22	11
	Stand van de reserve sociaal domein	abs	1.000					
	Omvang reserve sociaal domein	%	13%					

Uw gemeente staat verder voor de opgave de teruglopende integratie uitkering sociaal domein in de komende jaren op te lossen.

Uw gemeente hanteert bij het opstellen van het financieel perspectief de meicirculaire 2016, wat consistent is ten opzichte van voorgaand jaar. Gelijktijdig met het vaststellen van de begroting zijn de financiële effecten van het dekkingsplan en de septembercirculaire door uw raad vastgesteld. De ramingen lonen en sociale lasten en de materiële budgetten worden geïndexeerd.

Uw gemeente heeft precarioheffing geraamd in het financieel perspectief. Er is een wetsvoorstel in voorbereiding, hetgeen waarschijnlijk zal leiden tot afschaffing van precarioheffing in een periode van 10 jaar. Uw gemeente heeft hier aandacht voor mede doordat u dit heeft opgenomen onder uw risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Uw woonlasten liggen iets onder het landelijke gemiddeld niveau. Uw beleid is om de reële belastingdruk voor de burger op hetzelfde (lage) niveau te houden.

Schuldpositie

Uw netto schuldquote (BBV) is negatief, hetgeen betekent dat er van een netto schuld geen sprake is. Daarmee ligt uw schuldpositie substantieel lager dan de BBV signaleringswaarden. U bent prudent omgegaan met het aantrekken van vreemd vermogen en heeft daardoor geen noemenswaardige schuldpositie.

Naar verwachting hoeft uw gemeente voorlopig geen vreemd vermogen aan te trekken. De te ontvangen liquiditeiten door grondverkoop zijn matig, maar het te verwachten investeringsniveau is komende jaren eveneens beperkt.

Weerstandspositie

De solvabiliteit (BBV) lag afgelopen jaren op een niveau van ca. 66%. Uw gemeente verwacht dat de solvabiliteit de komende jaren zal afnemen tot ca. 61% en ligt daarmee nog steeds op een gunstig niveau.

De investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten (BBV) bedraagt in 2015 90%. Uw verwacht dat deze investering in komende jaren zal toenemen, maar in 2020 weer ca. 91% zal bedragen. De vraag naar woningen trekt verder aan, maar bij bedrijventerreinen is dit minder zichtbaar.

U streeft naar een weerstandsratio van hoger dan 2 en waardeert uw weerstandspositie als ruim voldoende.

Conclusie / Regime IBT FT

Uw gemeente heeft de BVV wijzigingen adequaat doorgevoerd. Uw gemeente moet nog een stap maken om de afspraken van het IBT FT na te komen.

De begroting 2017 en meerjarenraming 2018 - 2020 is structureel en reël in evenwicht, na verwerking van de septembercirculaire en het dekkingsplan.

De resultaten van het sociaal domein waren in 2015 niet ongunstig, maar u heeft nog een opgave om de tekorten van de teruglopende integratie uitkering in het financieel perspectief op te lossen.

De weerstandspositie als gevolg van de substantiële investering in de grondexploitaties heeft uw aandacht.

Zeewolde valt voor het komende jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder **repressief toezicht met de kleur oranje**. Dit betekent dat uw begroting en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Wel houdt dit in dat het bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt voortgezet. Voor meer informatie wordt verwezen naar de inhoud van het convenant IBT FT.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

de secretaris,

de voorzitter

DASH BOARD FINANCIËLE POSITIE					W	W	W	W	W	B	PB	MJR	MJR	MJR			
Zeewolde				gunstig	neutraal	ongunstig		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BEGROTING																	
1	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph)(landelijk gem.) (BBV)	<95%	>95% en <105%	> 105%	%	109%	100%	96%	97%	99%							
2	Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (als % baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	%		8,8%	2,4%	3,8%	-7,9%	-3,2%	2,3%	1,3%	0,8%	0,4%		
3	Verschil jaarrekening en primaire begroting (voor inzet reserves) (% baten)	<5% en >-5%		>5% en <-5%	%	-4,4%	2,7%	-0,6%	3,8%	-7,0%							
SCHULDPOSITIE																	
1	EMU saldo (werkelijk versus referentie waarde)				abs	-2.126	-4748	-7371	-1551	-3510							
2	Netto schuld quote (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	-23%	-16%	-29%	-39%	-25%	-50%	-15%					
3	Debt ratio	<50%	>50% en <80%	>80%	abs	6%	8%	5%	5%	12%							
4	Netto schuld per inwoner				%	-435	-308	-546	-739	-545							
WEERSTANDSVERMOGEN																	
1	Weerstandratio (incidenteel)	>1,0	=1,0	<1,0	abs	9,6	8,0	11,0									
2	Weerstandratio (structureel)	>1,0	=1,0	<1,0	abs												
3	Solvabiliteit (BBV)	>50%	>20% en <50%	<20%	%	77%	75%	76%	75%	66%	73%	62%	63%	61%	60%		
4	Grondexploitatie (BBV) (netto boekwaarde grondbedrijf/totale baten) (BBV)	<20%	>20% en <35%	>35%	%	92%	103%	105%	97%	90%	78%	97%	113%	104%	92%		